

Geschiedenis samenvatting hoofdstuk 6.

Een stad met nieuwe en oude huizen

De huizen vroeger waren heel klein en donker, dus heel anders dan nu. De huizen hadden vaak maar 1 kamer. De mensen zaten vaak op straat, en de kinderen speelden er met hoepels en tollen. Spelen op straat ging vroeger makkelijker dan nu. Dat komt omdat er toen geen auto's waren, de mensen hadden handkarren of rijtuigjes. Vroeger kwamen bijna alle winkeliers aan de deur en dan vroegen ze dan wat je nodig had. Er was in die tijd ook al een vuilnismaan, die had soms een kar met een paard ervoor. De mensen noemden dat: het vuilnis - paard. Veel later kwam de auto met een gesloten bak achterop want dat stonk gelukkig niet zo. Vroeger zetten de mensen elke dag hun vuilnis op straat. Dat werd natuurlijk een troep waar ratten op af kwamen. Die ratten maakten mensen ziek, de stad moest dus schoner en gezonder worden. Zo kwamen er ijzeren vuilnis - emmers met een deksel. Een vuilnis - jongen kwam met een houten ratel door de straten gelopen, als je de ratel hoorde mocht je pas de emmer buiten zetten.

Meer dan 500 jaar geleden zag Nederland er heel anders uit. Er waren maar een paar kleine steden. Amsterdam bestond toen al, net als Gouda, Maastricht, Den Bosch en Kampen. Om de oude stad stond een dikke stenen muur waar meestal 4 poorten in zaten. De mensen die in de stad woonden heten poorters. Een poort - wachter stond aan de poort en besliste wie er de stad in en uit mocht. Als het donker werd, sloten de poort - wachters de poorten van de stad. Dan begon het werk van de nacht - wakers, die liepen met lantaarns rond in de donkere stad. Vroeger werkten mensen langer dan nu, soms wel 12 uur per dag. De rijke kooplieden in de stad waren de baas. Iets minder rijk waren de ambachtslieden. Zij waren slager, meubelmaker, of wever. De gewone kinderen gingen niet naar school. Als je geluk had mocht je een beroep leren. Je werd bijvoorbeeld leerling bij een meester - slager of een meester - kleermaker. Als je leerling was moest je alle rotklusjes opknappen, maar je leerde ook het vak. Als kinderen geen werk vonden dan gingen ze bedelen of roven. Meisjes konden nooit ergens leerling worden ze bleven thuis of werden dienstbode. Vroeger gooiden de mensen hun afval op straat. Daardoor kwamen er ziekten, zoals de pest. Daar gingen heel veel mensen aan dood. De huizen waren van stro en hout dus veel mensen waren bang voor brand. En in die tijd was er nog geen brandweer!

Later kwamen er stenen huizen. De grootste huizen waren van rijke mensen. Keuken - meisjes, was - vrouwen en bedienden deden daar al het werk. In sommige straten brandden olie - lantaarns. Dat waren de straten waar de rijke mensen wonen. In de stad kwam overal water - leiding. In de kleine huizen was maar 1 kraan met koud water. Kinderen gingen toentertijd maar 1 keer per week in bad.

Bron: Wijzer door de tijd uitgegeven door Wolters Noordhoff (alleen voor gebruik Iln. De Kleine Beer)

Als je de samenvatting en je werkboek goed hebt geleerd, kan je proberen om de oefenvragen te maken. Let op: dit zijn niet de proefwerkvragen!

Oefenproefwerk

1. Waarom zaten de mensen vroeger vaak op straat en speelden de kinderen buiten?
2. Wat waren de taken van een vuilnis - jongen?
3. Hoe noem je de mensen die vroeger in een stad woonden?
4. Wat moest een poort - wachter doen?
5. Waren de ambachtslieden rijker dan de koop - lieden?
6. Bij wie konden kinderen vroeger in de leer?
7. Wat is de pest, en wat gebeurd en dan?
8. Noem eens drie beroepen die je kon tegenkomen in rijke huizen?
9. Hoeveel kranen waren er in kleine huizen?